

Johannes Kringlebotn - mannen som idag sitter på den dødsdømte Redaktør
Oftedals plass

1. april d.å. har Folketankens redaktør, Johannes Kringlebotn Risør, overtatt redaksjonen av Stavanger Aftenblad.

Kringlebotn har angitt følgende grunn for å overta denne stilling: Han blev nærmest tvunget til å ta den, men stilte som betingelse herfor at den dødsdømte redaktør skulde benådes.

At Kringlebotn føler det påkrevet å lage en undskyldning for å gå inn i sin dødsdømte kolegas plass, forstår vi godt. Hans undskyldning er dog for naiv. Det vilde i tilfelle sikkert være første gang at Gestapo har ansett en nordmann for så betydningsfull at det vilde gi en slik innrømmelse. Nærmere kommentarer til Kringlebotns "undskyldning" er derfor sikkert overflødig.

La oss se litt nærmere på charlatanen Kringlebotn. Han er nemlig en charlatan, og en meget farlig sådan. Han kan nemlig for en lærer han nærmere å kjenne virke meget charmerende. Han er en meget dyktig propagandist, hans fasade virker meget tillitsvekkende. Ikke minst på talerstolen, og hans mange flyveideer og -tenker kan virke meget be-snerende.

La oss se litt nærmere på denne manns liv og levnet. Han har ikke vært større kjent for andre enn sine aller nærmeste før han kom til Risør og blev redaktør for Folketanken som han redigerte i en årrekke og gjorde til en småbyavis som blev kjent landet over på grunn av sine mange småpussigheter der som regel har bestått i mere og mindre uskyldig sjikane av byens innvånere.

Avisen, som var en god gammel venstreavis, overtok han med økonomisk hjelp av avholdspartiet i Risør. At han senere ikke blev fengslet på grunn av den måten han overholdt sine økonomiske forpliktelser overfor det parti som støttet ham, skyldtes bare innstendige bønner fra hans gamle far om å spare ham for skandale. At han senere hen bedro sin far og svi gerfar for mange tusen kroner er en privatsak som vi ikke skal komme nærmere inn på. Etter å ha bedratt avholdspartiet økonomisk slik at enhver videre støtte derfra var bortfalt, blev hans økonomiske vanskeligheter så store at han, mot tidligere avtale, så sig nødt til å ta inn öl-annonser i sin avis. På denne lettvinde måte svek han ikke bare avholdspartiets ide, men også sine egne standpunkter som han ved mangen leilighet hadde fremført.

At typografene i Folketanken aldri har fått sin tariffmessige lønn, vil skatteligningen kunde overbevise enhver om.

I navnet har Kringlebotn vært venstremann inntil 9 april 1940. Han avslørte etterhvert mere og mere sine strebertendenser, særlig under valgkampen 1936. For god betaling reiste han da rundt og preket venstres evangelium. Dette gjorde han for å opnå en plass i Stortinget, sikkert ikke så meget for sitt partis som for sin egen skyld. Idag brøler han ut, ikke venstres sak, den som han tidligere prekte som den eneste rette, men N.S.'s saliggjørende ideer, for enda bedre betaling. Ingen som kjender ham tviler et øieblikk på at han uten betenkning vilde tale også Satans evangelium-hvis bare betalingen var stor nok.

Hvorfor får ikke hans typografer i Folketanken sin lønn? Hvorfor snyter han avholdsfolket? Hvorfor bedrar han slekt og venner? Hvorfor er han en velkjendt meget slett underholder av sin kone og sine barn? Hvorfor er han en av Risørs bys rekordinnehavere av akseptert?

Mannen drikker ikke, han røker ikke. Den slags vet nemlig enhver i en liten by som Risør hvor hver enkelt borgers privatliv ligger nokså åpent. La oss ikke komme nærmere inn på det. Men vi kan tenke oss at polygame egenskaper ikke alltid er så billige å pleie. Og utenlands-turer med elskerinner er ingen billig affære.

Man har etterhvert som tiden har gått og avsløringene har øket i antall tatt bestemt avstand fra Kringlebotn. Og det var tynt i rekkene på vårdagene 1940. Men da han etter 9. april viste sitt virkelige jeg, og etter å ha gjort sitt beste for å hindre forsvarsvillige nordmenn fra å dra ut og forsvare sitt land, åpent tonte flagg og gikk over til N.S., forsvant den aller siste rest av de som inntil da ikke hadde tatt klar avstand fra ham.

Det beste bevis på det ser vi på Folketankens abonnentstall som i løpet av få dager svant fra et slett ikke litet antall og ned til så nær minimum som det går an å komme uten akkurat å være lik null. Og av innebys annoncører er antallet skrumpet ned til at de godt kan telles på en hånd.

Vi regner med at det går på samme måten med Stavanger Aftenblad som Oftedahl sikkert heller vilde se forsvinde fra fortegnelsen over norske aviser, enn se vinneret på den vederstyggeligste måte - slik som nå er skjedd.

En ny Dikemark-affære ?

Ved jernbanene er en lignende affære som affæren fra Dikemark under utvikling. Etter at N.S. fikk opprettet sitt såkalte N.S. personalkontor, har de forlangt og ved de konstituerte statsråders hjelp fått tvunget igjennom at alle ansettelser skal forelegges dette kontor til bedømmelse. "Bedømmelsen" foregår på den måten at alle funksjonærer som ikke er N.S.- og det er fremdeles de 99 % - sjaltes ut til fordel for NS-folk hvis sådanne finnes på innstillingene. Det er overhode ikke spørsmål om faglige kvalifikasjoner for disse NS-funksjonærer, det er nok at de er NS selv om de rent faglig er rent uskikket til det arbeid det gjelder. Dette har skapt den største uro og usikkerhet blant dem som har ansvaret for jernbanens sikkerhet. De erklærer at de ikke lenger ser sig istand til å ta ansvaret for jernbanens driftssikkerhet, hvis det stadig skal ansettes personell som er uskikket til sitt arbeid. Netop i disse tider hvor det stilles så store krav til jernbanene, er det klart at det er nødvendig at det på hver post står den beste mann. Den ansvarshavende chef for jernbanedriften har nå sendt arbeidsdepartementet en skrivelse hvori jernbanen fralegger sig ansvaret for driftssikkerheten, hvis ansettelsene skal foregå etter politiske hensyn og ikke etter faglige.

Kinostreiken

Kinostreiken er stadig like vellykket og inntektene svikter totalt. De er gått ned til 1/3 av det normale. Myndighetene har måttet ta de politiske propagandafilmerne av programmet, og UFA-filmene blir beskåret. Dette resultat gjør at en nå kan endre litt på reglene for aksjonen. Streiken gjelder nå politisk agitasjonsfilm av enhver art, deriblant UFA-filmene. Det står åpent å gå å se alle slags underholdningsfilm. Hvis det blir gjort forsøk på å smugle inn agitasjonsfilm i en forestilling, må publikum straks forlate lokalet.

Løslatt fra Möllergaten 19

Hölesterettsadvokat Emil Stang som fikk en uker "permisjon" fra fengslet, er nå løslatt for godt. Han har i fengslet fått innledning til å beskjeftige sig med et arbeide om vår straffeprocesslovgivning. Det er nokså enestående i vår rettshistorie at et sådant arbeide kan dateres Oslo krets fengsel, Möllergaten 19.

Videre er Alfred Madsen, Redaktør Alfred Wold, Advokat Sjåstad Arthur Ruud, og dr. fru Janvold satt på fri fot.

Oberst Lund, som ifjor døntes til døden, men senere fikk straffen nedsatt til 5 års fengsel, får nu lov til å besøke sin hustru som ligger syk. Han følges av en tysk fangevokter.

De tre andre fra den samme sak, dr. Solem, Rendedal og Staff blev den 2. april ført til Tyskland.

"Aandsterror" mot N.S.

Direktørene K. Lyche, Norderhaug og Olaf Smedal i "Storebrand" har vært innkalt til kst. Meidell. I denne konferance blev det sterkt påtalt at arbeidet hadde stått ved bedriften i en halv time den 9. april i år. Samtidig beklaget kst. Meidell sig over den måte funksjonærene i Storebrand behandler kolleger; som er medlem av N.S. Han uttalte at de "behandles med isnende kulde, de har vendt den ryggen og på annen måte vist dem forakt. De har også likefrem vært utsatt for åndsterror." Statsråden understreket at dette ikke vilde bli tålt lenger.

Den nye N.S. teater og filmgruppe.

Freldag den 8. mai holdtes konstituerende møte i NS-teater- og filmgruppe. Følgende 16 var tilstede: Cally Monrad, Leif Sinding, Finn Halvorsen, Lalla Hiort Schøyen, Aagård-Östvig, Henry Alf, Willy Johansen, Åge Brårud, Odd Lium (underreggisør ved Chat Nois) Ellen Lium (forrettingsfører i Rosekjelleren) Sigurd Eldegard, Johan Hauge, Einar Tveito, Viktor Ivarson, Zaitzow og Signe Ramberg. Naturligvis var også kst. Lunde tilstede.

Terboven og 1. mai

Reichskommisar har forkynt at han - som en anerkjennelse av de norske arbeideres fornuftige og ansvarsbeviste holdning var beredt til å gå med på høitidligholdelsen av 1. mai som halvfriday med full lønn. Uten å gi arbeiderne kjennskap til denne mulighet, erklarte fagforeningsledelsen på eget initiativ den 1. mai som almindelig arbeidsdag. Ved dette tiltak har de norske arbeidere ikke bare vært forholdt en fridag, som de på grunn av ydelsene i det forløpne år hadde fortjent, men de har desuten gått glipp av lønninger til flere millioner. Istedet skal nu Kristi Himmelfartsdag være hel fridag med full lønn og i de livsviktige bearbejter skal arbeidet den dag betales med det tariffmessige tilleggstillegg. Slik lyder Reichskommisars kunngjørelse.

Sannheten om den 1. mai er følgende (meddelt i vårt nr. 18 for 1. mai)

Jens Tungen og Erling Olsen var blitt enige med Reichskommisar om at 1. mai skulle være fridag med full lønn og at arbeiderne i krigsindustrien - som alikevel måtte arbeide - skulde få 100 % tillegg.

Så tok Ludvig Bueland affare og fikk sammenkalt sekretariatet som enstemmig mot Jens Tungen og Erling Olsens stemmer fikk forpurret dette arrangement.

Vi tror ikke arbeiderne vil sette mere pris på det "høisinn" Terboven nu har vist.

Halvard Olsen gjør sig ikke som N.S.

Nazistene viser en kledelig mangel på kresenhet i sitt valg av redskaper. Blant dem som raskt melte sig til tjeneste var Halvard Olsen. Han har vært i virig virksomhet bak kulissene i lengere tid og nå nylig trådte han frem for åpen sene med et foredrag på Golia utenfor Oslo om "Arbeiderne og den nye tid." Hensikten med å bruke denne mannen har vært å prøve på å vinne arbeiderne for nazis men. Men Olsens upopularitet blant skikkelige arbeidsfolk er så urokkelig grunnfestet at nazistene ingen glede vil få av forsøket på å "fiske" med han. Møtet på Golia var besøkt av 41 mennesker. Av disse kom 37 opp med Østensjøbanen i følge med den celebre taleren. Taleren fastslo ellers at alt som ligger forut for 9. april hører historien til. Det gjør i sannhet også Halvard Olsen!

N.S. i Bergens Byråd

Tyskernes håndlangere N.S. foraktes av alle. Der er få av dem. Aaa se en i uniform er et sersyn. Deres folk deltok nylig i det første byrådsmøte. En av dem foreslo forsorgsregulativet forholdet med 3 ganger de nuverende satser mot de alle skulde arbeide. Ikke minst merkelig sett på bakgrunn av at vi av hr. Terboven har fått høre at arbeidsledigheten nu er nesten avskaffet og at der snart er mangel på arbeidshjelp. Det nye systems folk har vel heller ingen bekymring om hvor pengene skal tas fra. Der er jo papirfabriker nok i landet.

"Venus" og "Vega"

er begge nu tatt av tyskerne. "Venus" er tidligere gått til Tyskland. Forleden gikk "Vega" i full krigsmaling.

Et britisk fly

besøkte 17. mai Bergen og vakte stor begeistring. Det fløi nesten helt ned i gatene og vinket til folk. Tyskerne blev så konsternert at de glemt å skyte.

Tyskernes konto i Norges Bank

er nu på omkring 2.2 milliarder kroner
